

**پس از سال‌ها بحث و انتظار
سراجام از سوی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری اعلام شد**

**امید به افزایش حقوق استادان
میزان: دوبرابر**

مریم مهدوی اصل

نیز ستون‌های این دو بخش هستند. تجربه موفق کشورهای پیشرفته، صنعتی و توسعه یافته نشان می‌دهد که منزلت والای معلمان و به خصوص استادان دانشگاه

پس از سال‌ها صحبت درباره وضعیت معیشتی استادان و اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها، وزیر علوم و تحقیقات و فناوری در گفتگو با ماهنامه روند اقتصادی از دو برابر شدن حقوق اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها از ابتدای سال ۱۳۸۴ توسط دولت خبر داد.

دکتر جعفر توفیقی، در حاشیه برگزاری هشتمین کنگره سراسری "دولت، دانشگاه و صنعت" با اشاره به وضعیت معیشتی استادان گفت: "اعضای هیأت علمی از لحاظ معیشتی وضعیت خوبی ندارند و در میان اقشار حقوق بگیر جزو قشرهای پایین جامعه هستند که این زمینه تحقیقات و علم کشور نیست."

وی افزود: "خوشبختانه فعالیت‌های مثبتی در دولت انجام گرفته و تقریباً به ثمر رسیده است و همه ما امیدواریم از ابتدای سال ۸۴ شاهد یک تحول مثبت در نظام حقوق و دستمزد اعضای هیئت علمی باشیم."

وی همچنین از مزایایی سخن گفت که قرار است عملیاتی شود و افزود: "دولت بحث وام مسکن، وام خودرو و تسهیلاتی برای سفرهای علمی اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها را در سال ۸۲ تصویب کرده که قرار است از سال ۸۴ اعتبارات در نظر گرفته و عملیاتی شود."

دکتر توفیقی برای بهبود کیفیت آموزشی در کنار افزایش حقوق استادان نیز گفت: "در وزارت علوم برای بهبود کیفیت آموزشی مطالعاتی صورت گرفته است. برای بهبود روش‌های تدریس و تحقیق، کارگاه‌های متنوعی در سطح استادان و به طور مستمر برگزار می‌شود. در عین حال ما تلاش می‌کنیم که اعضای هیئت علمی را با آخرین فنون تدریس و پیشرفت‌هایی که در امر روش‌های تدریس وجود دارد آشنا کنیم تا تقیصه‌ای از این نظر وجود نداشته باشد."

در گزارشی که می‌خوانید، روند اقتصادی، معضلی پابین بودن حقوق استادان دانشگاه و پیامدهای سوء آن را بر تولید علم و معرفت از دیدگاه صاحب نظران و اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها کاویاده است.

دکتر محمد خوش‌چهره نایب رییس کمیسیون اقتصادی مجلس هفتم می‌گوید: "سرمایه‌های انسانی در الگوهای رشد و توسعه اقتصادی به عنوان اصلی‌ترین سرمایه، موتور و محرک رشد اقتصادی هستند. در عین حال تربیت نیروی انسانی، که شامل نیروی ماهر و نیمه ماهر است، عمدتاً در بستر آموزش و پرورش و آموزش عالی کشورها شکل می‌گیرد. معلمان و استادان دانشگاه‌ها

اما این توجه در کشور ما در برهه‌های حقوقی استادان به گونه‌ای دیگر نمایان است. یک استاد یار دانشگاه علوم پزشکی فیش حقوق خود را نشان می‌دهد و می‌گوید: زمانی که تمامی حقوق دریاقتی من بعد از ۳۱ سال تحصیل و ۲۱ ماه ماموریت در مناطق محروم گیلان غرب آن هم در زمان جنگ ۲۹۸۷۸۱۳ ریال است، مابقی هزینه‌های زندگی را چگونه و از کجا باید تامین کنم؟

استاد یار دیگری از دانشکده اقتصاد با ۱۶ سال سابقه کار می‌گوید: هیچ‌گاه حقوق دانشگاه توانسته است حداقل یک قلم از هزینه زندگی او را که اجاره خانه است تامین کند.

استاد یار دیگری نیز می‌گوید: "انتظار جامعه این است که استادان بالاترین میزان دستمزد‌ها را داشته باشند. زیرا فردی که دارای مدرک دکتری است، در ازای سال‌ها تحصیل به ارزش افزوده دست یافته که باید از آن بهره‌مند شود. در خواستی دور از واقع نیست که استادان دانشگاه انتظار داشته باشند با افزایش سرمایه علمی خود، مانند صاحب سرمایه دیگری، بر درآمدشان افزوده شود. دست کم می‌توان توقع داشت که نیازهای زندگی یک استاد متناسب با حداقل شئوناتی وی تامین شود."

بحث و گفتگو درباره حقوق استادان مدت‌ها در مجلس مطرح بود و در هنگام بررسی نظام هماهنگ نیز به آن پرداخته شد ولی تاکنون این موضوع مسکوت مانده است.

دکتر سعید معیدفر، معاون دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، می‌گوید: "مجلس در سال‌های اول نظام هماهنگ، پرداخت حقوق اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و قضات را به طور جداگانه در نظر گرفت و بعد از گذشت سال‌ها هنوز هیچ تصمیمی در زمینه وضعیت حقوق فعلی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها نگرفته است؛ این مسئله سبب شده وضعیت معیشتی استادان دانشگاه‌ها با ناهنجاری‌هایی مواجه شود و هم‌اکنون نگرانی از میزان حقوق به هنگام بازنشستگی بر مشکل این گروه دامن می‌زند."

البته جدای از موضوع افزایش میزان حقوق و دستمزد، اقداماتی برای افزایش دریاقتی دانشگاهیان صورت گرفته است. معیدفر می‌گوید: "برای بهبود بخشیدن به این وضعیت، فوق العاده حقوقی به دو صورت فوق العاده مخصوص و فوق العاده جذب ماهانه و در کنار حقوق ثابت به اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها پرداخت می‌شود. ولی مسئله اصلی و نگرانی استادان، شرایط زمان بازنشستگی است که تمام فوق العاده‌ها تا حد زیادی حذف می‌شود و حقوق ثابت استادان دیگر با هیچ یک از کارشناسان دستگاه‌های دولتی قابل مقایسه نیست. علاوه بر این در حال حاضر حقوق یک استاد یار دانشگاه با ۱۸ سال سابقه کار ماهانه در حدود ۳۸۰ هزار تومان است، که رقم بسیار کمی است."

وقتی جامعه انتظار دارد یک استاد از وضعیت مطلوبی در زندگی بر خوردار باشد، اما در عمل می‌بیند که استادان دانشگاه، درآمدی نامناسب و ترحم انگیز دارند، طبعاً موفقیت علمی در جامعه کم ارزش می‌شود.

دکتر زهرافشاری، استاد اقتصاد دانشگاه الزهراء از شرایط سخت زندگی یک استاد تازه کار یاد می‌کند و با اشاره به میزان پایه حقوق چنین استادی می‌گوید: "فردی که در مقطع

The document is a formal notice from the Ministry of Education, Science, and Technology. It details the financial structure for faculty members, including base salaries, special allowances, and pension contributions. The text is in Persian and includes various administrative stamps and numbers. Key sections include information about the faculty member's details, the university they belong to, and the specific amounts for different components of their compensation and social security contributions.

در تحرک بخشی اهداف توسعه و در نتیجه رشد و تعالی آن کشور نقش قطعی دارد. به گونه‌ای که دانشجوی به طور معمولی یکی از الگوهای تقلیدی خود را در آینده، استاد شدن در دانشگاه می‌داند. بررسی و نمونه‌هایی که در دهه‌های ۱۹۷۰ و ۱۹۸۰ توسط استناد (کنفرانس توسعه و تجارت سازمان ملل متحد) و برخی از سازمان‌های ذیربط در زمینه انتخاب شغل در کشورهای صنعتی انجام شد، نشان داد که شغل معلمی و استادی دانشگاه یکی از ۱۰ شغل اول انتخابی جوانان و به خصوص دانشجویان است. چنین رویکردی به شغل استادی سبب شده است به طور معمول در کشورهای پیشرفته صنعتی همچون آلمان، ژاپن و فرانسه؛ استادان دانشگاه، به لحاظ درآمدی، در گروه در آمدی میانی به بالا قرار بگیرند. همچنین تامین نیازهای اساسی آنان در زمینه مسکن و سایر تسهیلات اجتماعی، اقتصادی و رفاهی، از جمله مصداق‌های این توجه است."

یک دانشیار نیز موظف به هشت ساعت تدریس در هفته است. در واقع اعضای هیئت علمی دانشگاه در بقیه اوقات هفته، چنانچه شرایط مناسب وجود داشته باشد، باید در خود محیط آموزشی، یا در اختیار دانشجو و یا مشغول به مطالعه و پژوهش در کتابخانه و مراکز اطلاع رسانی باشند. وقت وضعیت استادان دانشگاه به لحاظ درآمدی و معیشتی مناسب نباشد، بالطبع آنان در دانشگاه حضور نخواهند یافت. حال آنکه تعامل عمیق و مستمر میان استاد و دانشجو یکی از مهم ترین جنبه های زندگی علمی و دانشگاهی است.

دکتر زهرا افشاری، پیامد فرهنگی این مسئله می افزاید: «وقتی دانشجو متوجه می شود که استاد از کیفیت آموزش کم می کند، این مسأله به طور مستقیم به دانشجو آموزش می دهد که هیچ چیزی را جدی تلقی نکند. در واقع تباری ناخوشایندی بین استاد و دانشجو پیدا می شود؛ دانشجو می خواهد درس کمتری بخواند و استاد هم خسته است و حوصله درس دادن ندارد. زمانی که چنین فرهنگی در جامعه جا افتاد، تغییر آن بسیار سخت و مشکل خواهد بود.»

دکتر معیدفر از گسست رابطه میان استاد و دانشجو به عنوان معضل دیگری یاد می کند: «مسئله آموزشی دانشجو تنها در کلاس درس ختم نمی شود. دانشجو باید بتواند در رابطه با موضوع درس و در خارج از کلاس و در یک ارتباط نزدیک و رو در رو با استاد ارتباط برقرار کند. اگر استادان از الزامات معیشتی فراغت پیدا کنند، تا حد زیادی این فرصت ها را خواهند داشت که در نشست ها، سخنرانی ها و در واقع در بحث نقد و بررسی و موقعیت ها دیگر و حتی در گروه های علمی با دانشجو هم فکری و مشورت کنند.»

به هر روی به نظر می رسد که اعتراضات، موثر افتاده و دولت برای افزایش حقوق استادان برنامه ای تنظیم کرده است. دکتر محمد خوش چهره نماینده مجلس هفتم نیز از طرحی سخن می گوید که مجلس در صدد پیشبرد آن است. دکتر خوش چهره می گوید:

«قبل از اینکه نام این پیشنهاد را طرح بگذاریم، به طور تقریبی این ایده و نظر را طیف قابل توجهی از نمایندگان که در اصل شغل آنان استادی و معلمی دانشگاه است، بالقوه دارند. حتی در هفته پیش طرحی تحت عنوان حمایت از نخبگان فرهیختگان و استادان برجسته مطرح شد. منتهی از آنجا که روی آن کار کارشناسی نشده بود، گروه زیادی از نمایندگان به آن رای ندادند که به نظر اقدام درستی بود.»

وی در ادامه تشریح می کند: «نمایندگان معتقدند که بهتر است در این زمینه دولت لایحه ای در خصوص ارتقای وضعیت استادان دانشگاه تنظیم کند و به مجلس بیاورد تا ضمانت اجرایی لازم را داشته باشد.»

بنابراین انتظار می رود در چندماه آینده یکی از اقدامات ضروری، ارائه یک لایحه توسط دولت در این زمینه باشد. ●

نامطلوب دارد. اولین اثر سوء آن بر محتوای مواد درسی است که باید به دانشجو تدریس شود. از آنجا که استاد به جای هشت ساعت کار مجبور به ارائه ۲۰ ساعت تدریس در هفته است، فرصت نخواهد داشت که مواد درسی خود را روزآمد کند. اثر منفی دیگر خستگی خود استاد است. در واقع وقتی باقی نمی ماند که او در منزل به تکالیف و تمرین های و کارهای عملی دانشجو بپردازد.

وی با انتقاد از عملکرد دولت در زمینه حقوق استادان می گوید: «نباید به این عنوان که افزایش حقوق استادان بر بودجه دولت فشار می آورد نسبت به موضوع بی توجه بود. باید به موضوع با دیدی بلند مدت نگاه کرد. همچنین به تاثیر فرهنگی این مسئله در جامعه باید توجه شود.»

دکتر معیدفر، این تاثیر را از جنبه دیگری مورد توجه قرار می دهد: «یک استادیار موظف به ۱۰ ساعت تدریس و

استادیاری دانشگاه زندگی را با پایه حقوق ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار تومان در ماه آغاز می کند طبعاً با شرایط بسیار سختی در زندگی مواجه می شود. این در حالی است که ارتقاء از استادیاری به دانشیاری و استادی بسیار دشوار و زمان بر است و بسیاری از اعضا هیأت علمی نمی توانند به مرتبه استادی دست یابند. در عین حال که در مقایسه با سایر کارمندان دولت، حتی دستمزد استادان نیز تکافوی زندگی آنان را نمی کند.

دکتر خوش چهره نیز پایین بودن درآمد اعضای هیأت عملی دانشگاه ها چنین تصویر می کند: «حقوق ماهانه یک استاد جوان رقیمی بین ۲۵۰ تا ۳۰۰ هزار تومان است، او اگر در طی سال همه این رقم را پس انداز بکند، با فرض ثابت ماندن نرخ تورم، تنها پس از ۲۰ سال می تواند آپارتمان کاملاً معمولی برای خود تهیه کند.» و تأکید می کند: «از یک سو بی توجهی به نیازهای اساسی

استادان، مانند مسکن یا سرپناه و سایر ملزومات متعارف زندگی، و از طرف دیگر بی توجهی به شأن و منزلت اجتماعی تأثیری منفی بر کارایی و نحوه کار استادان گذاشته است. مقصودم خصوصاً کیفیت آموزشی و یا پژوهشی آنان و مهمتر از همه چگونگی تعلیم و تربیت دانشجویان است.»

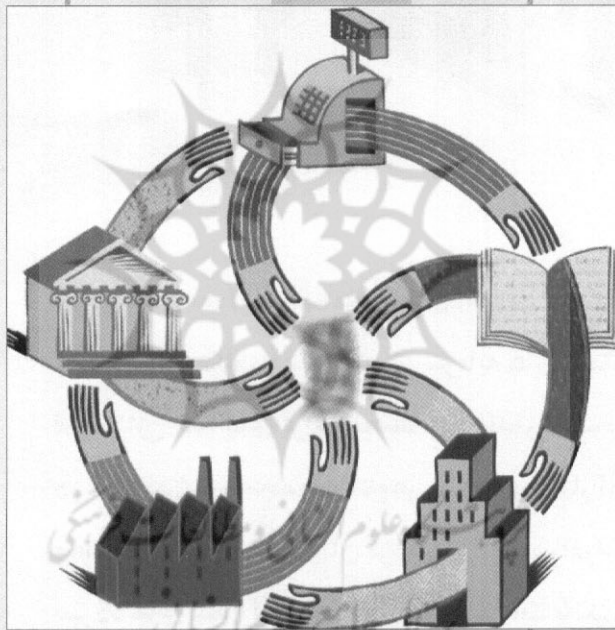
در چنین وضعیت، اما، استادان چگونه گذران زندگی می کنند؟ آنان برای جبران کسری هزینه های جاری خود ناچارند با تدریس و یا مشاوره و پژوهش برای دستگاه های مختلف، درآمد کسب کنند. دکتر سعید معید فر رئیس سابق مرکز پژوهش های بنیادی می گوید: «دستگاه های مرتبط با برخی از استادان از آنان در تحقیقات یا مشاوره استفاده می کنند، اما این شیوه برای همه استادان میسر نیست، بلکه فقط شامل استادانی می شود که توانایی های خارج از محدوده آموزشی داشته باشند. البته از یاد نبریم همه استادان چنین امکانی ندارند.»

کمی حقوق و کیفیت آموزشی

یکی از مشکلاتی که آموزش عالی به آن گرفتار است، افت کیفیت آموزش است که برخی آن را نتیجه پایین بودن حقوق استادان می دانند. استدلال این است که استادان برای جبران کمی درآمد به ناچار بر تعداد ساعات درس می افزایند و این مسأله آنان را از مطالعه باز می دارد.

دکتر زهرا افشاری درباره ناهنجاری های معیشتی استادان و تاثیر آن بر سطح کیفی آموزش دانشجویان می گوید: «تدریس و تحقیق مکمل یکدیگر هستند، زمانی که استاد به دلیل مسائل و معضلات معیشتی خود قادر نیست برای برنامه های آموزشی دانشجویان زمان کافی صرف کند، مسلماً این امر بر کیفیت آموزشی اثرات بلندمدت و نامطلوبی دارد.»

دکتر افشاری، که سابقه تدریس در دانشگاه های تهران و علم و صنعت را در کارنامه ۲۱ سال فعالیت علمی خود دارد، می افزاید: «اگر تدریس همراه تحقیق نباشد دو اثر

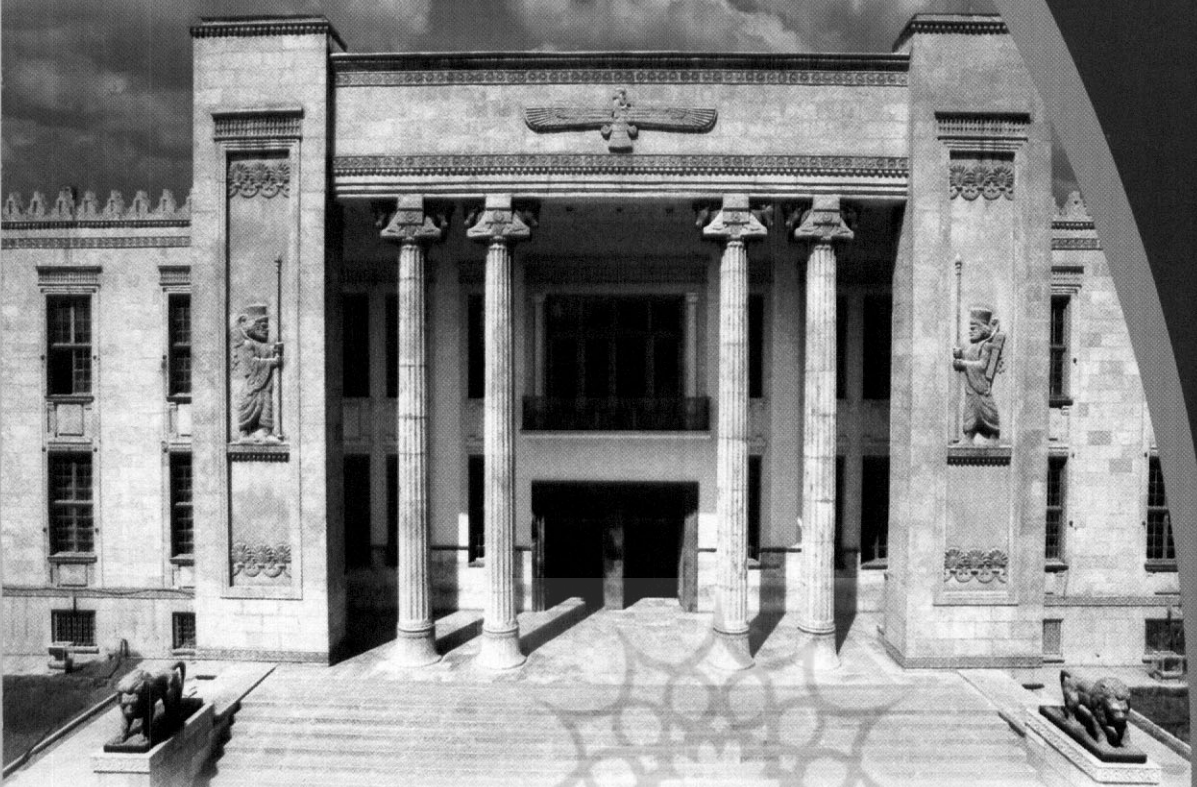

دولت وام مسکن، وام خودرو و تسهیلاتی برای سفرهای علمی اعضای هیئت علمی دانشگاه ها را در سال ۸۲ تصویب کرده که از سال ۸۴ عملیاتی می شود

چگونه قدر دان اعتماد شما باشیم

بانک ملی ایران

این پرسش همواره بانک ملی ایران است
که سالهاست مکان به سود نشستن سرمایه های شماست
قرعه کشی حسابهای قرض الحسنه پس انداز بانک ملی ایران
در سال گذشته با مجموعه متنوعی از جوایز بسیار انجام شد
و هدایای خود را تقدیم تان کردیم و اکنون سرافرازیم که
سپرده های شما را در راستای قانون عملیات بانکی بدون ربا در
رفع نیازهای مردم عزیز مانند تهیه جهیزیه، تامین هزینه های ازدواج،
هزینه های درمان بیماری و تعمیر واحدهای مسکونی بکار بستیم
تا همه در اجر معنوی آن و کمک به نیازمندان شریک باشیم
با تقدیم صمیمانه ترین سپاس خود آماده ایم با دعوت از شما برای این مشارکت، در
دور تازه ای از حسابهای قرض الحسنه پس انداز بانک ملی ایران
با جوایزی استثنایی جشنی با شکوه بر پا کنیم.

هر جا سخن از اعتماد است نام بانک ملی ایران می درخشد

بانک پارسیان

همزمان با افزایش
نرخ سود سپرده‌ها

نرخ سود انواع تسهیلات اعطایی در بانک پارسیان کاهش یافت

سال ۱۳۸۳ (از اول مردادماه سال جاری)	سال ۱۳۸۲	سال ۱۳۸۱	
۲۲%	۲۴%	۲۸%	بخش تولیدی
۲۵%	۲۷%	۳۰%	بخش بازرگانی
۲۶%	۲۷%	۳۰%	بخش ساختمان و مسکن
۲۶%	۲۷%	۳۰%	بخش خدمات